NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2620 MỖI SỐ: 0$03 NGÀY THỨ SÁU 11 DECEMBRE 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL
DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N°4473

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Một tờ 3 tháng hoặc 6 tháng hoặc 1 năm đều bắt đầu ngày 1 và 16	Người đem đến cho	Gửi về nhà quê	Mua tại Trung-kỳ và Nam-kỳ	Mua tại Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

1re page	*Une seule insertion*	0,30 le cm
	Par contrat annuel	»
	Par centimètre et par insertion	0$18 le cm
Réclame dans la 1re page		2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales		1$50 le cm

On traite à forfait pour les contrats importants

Một điều đáng ghi biết ở phiên Hội-chợ năm nay

Hội-chợ ở Hà-nội năm nay là lần thứ bảy, các đồ chế-tạo và các thứ vật-sản đem về bày đó, cũng xếp-sắp như lần hội-chợ năm ngoái, duy nhân dịp quan Toàn-quyền mới đến Hà-nội, các quan Tây Nam các tỉnh đều có về nghênh tiếp, nhân-dân xa gần, khắp kẻ chợ nhà quê, đều nô nức khoe nhau về xem, thành ra số người về tự hội cũng đông, mà quang cảnh Hội-chợ năm này, cũng thêm náo-nhiệt đông vui hơn năm ngoái.

Xét ra trong năm xứ Đông-dương, các đồ chế-tạo cũng như các thứ điền sản, cái gì cũng có tiến-bộ hơn, ở Bắc-kỳ thì như đồ thêu, đồ khảm, đồ đồng, đồ mây, đồ chạm vân vân, không những là vẫn hơn cả mọi nơi, mà thật cũng đã thêm được nhiều kiểu mới thức lạ so với mấy năm trước, thật cũng đã xuất sắc tinh xảo hơn nhiều. Ở Nam-kỳ thì các thứ điền-sản, như là thóc gạo ngô khoai, thật là mập to đông chắc, khiến cho người xem, nhìn qua thì đủ hiểu cái mảnh đất phì nhiêu, công người chăm chút biết là chừng nào! Ấy là chưa kể các thứ khoáng sản, các thứ lâm-sản, các thứ hải-lợi, cũng là các thứ tơ lụa bông gai, san-sát bày ra trong hàng, khiến cho người xem lấy làm sướng mắt vui lòng, mà ưng tiếp không kịp. Đó thật là một việc rất đáng mừng cho việc thương-mại, việc công nghệ và việc nông-phố trong năm xứ Đông-dương này vậy.

Nhưng tựu trung có một điều ta rất nên chú ý, là các thứ thí-nghiệm của sở Nông-chính Hà-nội đã gia công khảo sát trong mấy năm nay, cái kết quả hay cũng đã bày ra ở trước mắt công chúng, lại như sâu cà-phê và mẫu cà-phê lấy ở vườn thí-nghiệm Phố-hộ, một thứ ngô bắp và lá chè lấy ở vườn thí-nghiệm Tuyên-quang, sau nữa đến cái máy chọn hạt giống rất là giản tiện mà lợi ích rất nhiều. Ấy đều là những vật có quan-hệ đến đường kinh-tế của dân ta bây giờ.

Sao thế? nước Nam ta lập quốc cốt nhờ về nghề nông, mà đất hoang bỏ vẫn còn nhiều, cách giống giọt vẫn chưa được khéo, chưa nói đến cách làm ruộng vẫn còn phần nhiều theo lối cũ, vẫn còn vụng dại cần-thả đã đành; lại như những thứ thiết dụng hàng ngày, như là cà-phê và chè, thật là một mối lợi to, người mình tiêu dụng hằng năm biết là bao nhiêu, thế mà người mình cũng chỉ biết đem tiền đi mua, chớ cũng ít người chịu lưu tâm nghiên-cứu, cho giống cây ấy một ngày một sinh sản nhiều ra, một ngày một tươi tốt thêm lên, chưa dám mong rằng vật-sản của mình, đã được tốt được nhiều, đủ sức tranh lợi với người ở chốn đại thị trường trong thế-giới, nhưng hãy mong số sinh sản của mình đủ cái số như dụng của người mình, mà không phải mất tiền mua của ở đâu đem đến. Ấy vì cớ thế mà đất cát của ta không phải là không rộng, mầu mỡ của đất cát không phải là không đủ cho người dùng, người mình làm ăn cũng không phải là không siêng năng, thế mà hình như lợi đất vẫn không đủ nuôi người số nhu dụng vẫn phần nhiều thiếu thốn, tiền của vẫn còn nhiều ngoại tiết, mà tài-nguyên trong nước vẫn không được doanh-dư. Vậy nói đến việc cải-lương nông-nghiệp và làm cho sống nam-kỳ thì các thứ điền-sản, như là thóc gạo ngô khoai, thật là một bài thuốc chữa bệnh nghèo rất cần cấp của nước ta bây giờ vậy.

Chính-phủ đã lưu tâm lắm đường sinh lợi cho dân ta, mà gia công nghiên-cứu đến các việc nông phố lại nhân dịp Hội-chợ mà phô bày ra cho công-chúng cùng xem. Bà con tỉ đi xem lắm Hội-chợ năm nay, lại có cái thực ích hơn mấy năm trước. Những nhà điền chủ thì được thấy những thứ cơ khí lựa chọn hạt giống thật tinh tường: những nhà làm nghề giống giọt, cũng là những nhà tư-bản muốn lập vườn mở rộng sản có nơi khảo-cứu, biết cách sửa sang vun bón cho các thứ thực vật mỗi ngày mỗi sinh sản và tươi tốt thêm ra, khiến cho vật sản ở trong nước, đủ cung cấp cho người trong nước dùng, mà không phải mua dùng của các nơi đem đến, của trong nước mới khỏi hao hụt, mới mong có ngày đủ sức mà kinh doanh những công việc lớn-lao. Hiện ở xã-hội ta đương có cái phong-trào chấn hưng thực-nghiệp, đương xô đẩy nhau về nghề cổ nghề thương, nhưng là buổi mới bắt đầu, người mình hãy còn vụng dại, chưa đua tranh nổi được với người, chỉ có nghề nông phố, là mối lợi tự-nhiên ở trong nước, không phải tranh dành với ai. Những người sẵn có tư-bản, lại có chí khí muốn gây nên công cuộc tó, đã được thấy kết-quả tốt mà vững lòng, lại sẵn có nơi thí-nghiệm để dò xét, chắc là nghề nông phố của ta ngày thêm tiến-bộ, địa lợi không bỏ thừa, mà tài-nguyên ngày được phong dụ, thì Hội-chợ lần thứ bảy này thật cũng có cái ảnh hưởng rộng xa vậy.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 8 Décembre 1925

Cái chương-trình tài chính của M. Loucheur

Tại hội-đồng tòa nội-các, M. Loucheur có bày tỏ về cái chương-trình chỉnh đốn tài chính. Chương trình có bảy phần. Đi là tăng giá hàu thuốc lá, tiền thuế, tiền trước-bạ, tiền thuế về rượu cồn, về đất vàng, tăng tiền cước bưu điện. Tiền cước gửi thư nội trong xứ tăng 50 centimes. Tiền thuế về lợi tức nông phố sẽ tăng gấp đôi, tiền ngoại phụ về thuế lợi tức cũng sẽ tăng lên. Tiền thuế đối tên nhà cửa, và hiệu buôn sẽ tăng lên. Thuế về các đồ sản cũng tăng lên và phải chịu một thứ thuế về tư bản. Về các khoản ấy, sẽ thu được độ từ 7 026 triệu cho đến 8027 triệu.

Có một bản dự án thứ hai, nói về việc đặt một quỹ riêng về việc hoàn trái khoản và một bản dự-án thứ ba nói về cách trừng phạt việc khai lậu tài sản phải đang thuế viên đem từ bản giấu ở ngoại-quốc.

Trong tuần lễ này, M. Loucheur lại cho đệ trình hai bản dự án nữa về các trái phiếu hữu danh, và trong mười ngày nữa, thì sẽ đệ trình một bản dự án chỉnh đốn lại ngạch thuế về lợi tức. Ngày hôm thứ năm này, hội-đồng các quan thượng thư sẽ họp.

Việc ở Syrie

Viên phóng sự nhà báo *Times* có lại cáo cho báo ấy mọi lời tuyên cáo của quan tổng ủy viên nước Pháp, rằng ngài định lập hiến pháp cho tất cả các dân bình định xong, cả dân Druses cũng vậy. Viên ấy nói M. de Jouvenel được nhân dân ở đấy mến phục, chắc là sẽ vượt bật nổi khó khăn. M. de Jouvenel sẽ đến thăm giáo tổ dân Maronites, thì giáo-tổ sẽ cũng đến thăm M. de Jouvenel ở Beyrouth. Công chúng rất hoan nghênh việc ấy.

Giải thưởng Nobel

Các báo đăng tin rằng hội đồng coi giải thưởng Nobel về cuộc hòa bình, định năm nay không phát giải thưởng. Sang năm sẽ lấy số tiền về các năm 1923, 1924 và 1925 còn lại chia cho ông Chamberlain, và ông Briand.

Việc chánh-trị nước Đức

Tổng thống Hindenburg có khuyên đảng xã hội dự vào tòa nội các.

Ông chánh tổng giám-đốc nhà Đức quốc ngân hàng, là M. Sibacht có nói nhờ về giao nước Locarno nước Đức có thể một tài dài hạn ở nội quốc, và ông nói rất cả các dân tộc phải lên lạc với nhau để bồi đắp cho sự phồn-thịnh chung.

Một cuộc hội-nghị quốc tế về đường hỏa-xa

Ngày hôm qua ở nước Nga có họp một cuộc hội-nghị quốc tế để xét việc đặt đường trực tiếp giao thông từ Viễn-đông đến Tây-âu. Nước Nga, nước Pháp, nước Ba-lan, nước Đức, nước Nhật, nước Letitonie, nước Esthonie, và nước Lithuanie sẽ cử đại biểu đến dự cuộc hội nghị ấy. Viên đại-biểu nước Nga lấy làm vui lòng về việc nước Pháp cũng cử đại-biểu đến dự cuộc hội nghị ấy. Cái nước đến định việc ấy xong, thì đường đi từ Paris đến Tokio chỉ mất có 15 ngày mà thôi.

Nước Nga với hội Vạn quốc

M. Rykow, đã thuyết ở Moscou có phản đối việc nước Nga vào hội Vạn-quốc. Ông nói nước Nga mà vào hội Vạn-quốc thực là một việc phản trả đối với đông-phương, và một việc thần phục đối với Tây-phương.

Việc ở Ấu-đại-lợi-á

Tàu *Sava* và tàu *Chillagoe* đâm vào nhau, ở gần Sydney. Tuy-thế không việc gì.

Trong tháng janvier tới đây, Vô-tuyến-điện trực tiếp thông tin với nước Anh sẽ khánh thành một đồn vô tuyến-điện

Việc ở Ấn-độ

Việc thợ làm nhà máy sợi ở Bombay đình-công đã đỡ kịch-liệt 25.000 thợ đã trở lại làm việc, và 52 nhà máy đã mở cửa.

(Indopacifi)

Một việc thám thính về quân sự

Báo *Petit Parisien* đăng tin rằng sau khi bắt được một người già mạo là quan võ và hỏi quản, thì sở Lâm-phòng có bắt một người đàn bà tuổi thì nhận rằng có cho những người do thám ngoại quốc biết các tin tức về việc hàng không nước Pháp.

Việc trừ bịnh ung độc:

Người ta có đến hỏi ý kiến giáo-sư Roussy về bệnh ung độc, về cách trừ bệnh ung-độc, giáo sư nói nay đã rõ rằng bệnh ung độc không phải là một bệnh lây, mà cũng kiêng truyền-chiếp, bệnh ấy ăn nơi nào, tại ăn riêng nơi ấy, lác đầu chỉ ăn một vài nơi rất nhỏ, rồi mới ăn rộng ra, hễ thấy có bệnh thì phải trị ngay, chỉ có lấy dẫn là trị được mà thôi. Nay phải trừ tiệt cho thiên hạ, nhất là cho người nghèo có đủ các cách trị bệnh, và cho những nhà làng-y có địa-điểm khỏi cứu cách trừ cái bệnh ấy, hiện nay mỗi năm làm hại tới 32.000 người Pháp.

(Havas)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Ở các làng đã có hội đồng hương-chính rồi thì theo nghị-định những người thế nào được ra ứng-cử làm lý-trưởng? và những người thế nào có quyền được bầu-cử? cách thức bầu-cử thế nào? xin quý báo bảo cho biết thì chúng tôi lấy làm cảm ơn quý-báo lắm.

LỜI ĐÁP. — Muốn ứng-cử lý-trưởng phải hợp các thể-lệ sau này:

1° Từ 25 đến 50 tuổi;

2° Phải được tiếng tốt trong làng, phải trang thành với Cotinh phủ Pháp;

3° Phải có tài-sản nhất-định ở hẳn với làng nhỏ to tuỳ nào;

4° Phải biết chữ quốc-ngữ.

Lý-trưởng do những người sau này bầu:

1° Các hội-viên hội hương-chính, cả thư-ký và thủ-quỹ nếu là người làng thì cũng được dầu phiếu;

2° Các tân-cựu nghị-viên Bắc-kỳ và hội-viên hàng tỉnh, người trong làng;

3° Các tổng lý cựu và tổng-lý đương thời;

4° Các xã đoàn đương thời.

Bầu cử phải bỏ phiếu kín, số được quá nửa số phiếu thì được bầu. Nếu không đủ số ấy thì phải bầu lại, lần sau cứ ai nhiều thì đỗ.

Cốt yếu là những điều trên ấy, nếu phải đăng cả nghị-định v.v. đây thì nhiều quá không hết được.

* * *

LỜI HỎI. — Nhờ quý-báo làm ơn giải đáp cho tôi việc sau này:

Nguyên tờ trước đến giờ có giấy sức về làm sổ điền-thổ thì làng nào làng ấy cứ theo mẫu-đạc sao cho đủ điền-thổ, không tính nhất nhị hạng gì cả. Bây giờ lại có giấy sức cho các chủ điền phải làm tiểu đơn khai về xứ đồng nào, về hạng nào kẻ cho rõ.

Vậy làng tôi có hai xứ đồng, một xứ đồng A, một xứ đồng B. Cha tôi có cho tôi 5 mẫu ruộng, chác-khẩu thì làm ở xứ đồng A, mà chiếu địa bạ Gia-long thì ở xứ đồng B, thế thì chác-khẩu cha tôi làm nhằm xứ đồng. Bây giờ khai tiểu-đơn thì theo chác-khẩu nhằm hay là theo địa-bạ Gia-long.

LỜI ĐÁP. — Nếu ruộng ông, chiếu theo địa-bạ Gia long mà ở vào xứ đồng B thì bây giờ ông cũng phải khai là ở đồng B, vì rằng địa-bạ là sổ Nhà-nước để công nhận chứ chác-thư là một cái giấy riêng thì không đích-thực bằng địa-bạ được.

Có lẽ là ruộng ấy ngày xưa ở xứ đồng B thật mà trong chác-thư viết lầm chăng, hoặc vì lần ngày đường-sá đi dịch đi mà thành ra đổi xứ nọ sang xứ kia chăng.

Nhưng dù thế nào mặc lòng, cũng phải theo như địa-bạ, vì địa bạ mới là sổ của Nhà-nước công-nhận là đúng.

Ph. h.-L.

Việc Trung-hoa

Ngày 9 Décembre, 16 giờ 30

Tin Cáp-nhĩ-tân. — Quân đội Mãn-châu bị vây hãm, và bị thua Ngũ đâu Trương-tác-Lâm trốn ở địa bạt Nhật-bản. Người Nhật tăng binh số lên. Ở Cáp-nhĩ-tân, ai nấy lấy làm ngạc nhiên, song vẫn yên ổn.

Ngày 10 Décembre, 9 giờ

Tin Cáp nhĩ tân. — Nếu việc phản tranh của bộ tham mưu Trung-hoa, và sở quản-lý đường hỏa xa Đông-bộ không giải quyết xong, thì quân lính sẽ chở bằng đường Taitsihar và Taounanfou, là một đường cạnh tranh với đường đông bộ Trung-hoa mà mới đây đã khánh thành được một đoạn.

Tin Bắc kinh. — Trương tác Lâm, vẫn giữ được Thịnh-kinh, tổ chức việc kháng-cự lại, và gửi mệnh lệnh cho Lý-cảnh Lâm đốc quân Trực-lệ. Lý hiện nay có 80.000 quân. Trương mới báo cáo cho lính sự đoàn biết rằng Trương đánh nhau với Phùng-ngọc Tường vì quân Phùng có tổ chức ngầm cộng sản, gây nên những nỗi khổ-thống cho Trung hoa ngày nay.

Tỉnh Sơn-đông tuyên bố độc lập. Đốc quân tỉnh ấy trung-thành với Trương-tác-Lâm, đánh đuổi được đạo quân thứ hai về quốc dân-quân, mà đạo quân ấy lại bị Ngô bội-Phu mới tiễu vào Hà-nam đánh ở đằng sau.

Đường hỏa-xa bị nghẽn hẳn Bắc-kinh không giao thông được với các nơi. Liệt quốc có đặt tạm hỏa-xa đi từ Bắc-kinh đến Thiên-tân, và ra ngoài bể. Ngày mai sẽ chạy chuyến thứ nhất.

(Indopacifi)

Hội-chợ Hanoi

NĂM THỨ VII

V

Cứ lệ thường rơ, một người muốn đi du lịch một xứ nào, trước hết phải tiếp lấy một tờ lịch-sử, địa dư của xứ ấy, là những điều rất có ích trong khi giao-tiếp với một hạng nhân vật nào xứ ấy. Nay ta thoạt bước chân vào gian Cao-miên này đã trông thấy ngay mấy cái bảng dài sơn xanh làm cho ta phải chú ý đến, một cái biểu thống kê các thứ cá mỗi năm bán được 100 triệu cân tây, một cái biểu thống kê những thiệt lợi đã mê-mang rồi, cứ xem ngay một sự kinh-lý này ta cũng đã hiểu rằng xứ Cao-miên đương vào thời kỳ khai thác mà cái tiền-đồ còn tốt đẹp bội bao. Trừ ra vài cái tủ, một cái rong có bày mấy thứ lụa mùi mỡ gà, trên mặt tủ có mấy cái sọ *ông ba mươi*, một cái nữa trông ngoài mặt hình thấy có mấy cái cặp đựng sách làm bằng da, thường thường hay vẽ voi lên trên, còn cả gian chỉ có một cái bàn đựng đọc bắt đầu bày từ mấy lọ đựng mấy con cá chọi (poisson de Combat) Nhân thấy một người Cao-miên làm thông-ngôn cho mấy gian này, cầm một cái que gắp cái chị tôi không biết ở một cái lọ rồi bỏ vào mấy lọ cá, tôi tò mò hỏi là cái gì. Người này nói hơi nặng tiếng và nhanh nên tôi lời là *larve de moustique*, tôi chỉ rõ vẫn tiếc nên tưởng là vị thuốc gì, lại phải hỏi lại lần nữa mới biết chỉ là *bọ mạch*. Rồi đến những thứ trước lão gỗ vuông, cá khô hạng bé, hạng nữ chứ không có thứ nào lớn lắm như năm ngoái. Vì thế cho nên có người phải phàn nàn về nỗi năm nay lại cá không được vui bằng năm ngoái. Nhưng gian Cao-miên năm nay lại có một cái điều sắc riêng, sau đây ta sẽ nói đến. Lắm quả cứ bay ở đây to lắm, như vậy chắc là ở Cao-miên hẳn cay hơn ở của mình! có hai chai dầu cá, nhưng tác ở uống là dùng để ăn dần, của chỉ có thể dùng để bôi hay dùng về công nghệ nào thôi. Có một thứ rêu bể (algue marine) sợi nhỏ nhẹ nổi ăn dồn ngon lắm. Đủ các thứ đậu, đậu xanh như của ta, đậu đen, tuy gọi là đen nhưng vỏ trông đo đỏ, đậu tím (haricot bleu), vừng, hạt tiêu đen, hạt tiêu xanh (poivre bleu), gai, vỏ cây để nhuộm, cánh kiến. Ở trong gian này có một cái buồng, chỗ của vào có một cái màn bằng vải tím, người của có để mấy chữ: « Le Bokor-Palace » tức là tên một cái nhà để nghỉ mát, tuy gọi là một cái nhà, song thực là một cái lâu đài tối đẹp sang trọng, làm lên ở trong dãy núi Tượng (chaine de l'Eléphant) trông ra vịnh Xiêm-la. Nhà Bokor Palace mà đương làm xong được, thực là một cái công trình vĩ đại, làm thành thân cái nhà này tốn kém kể ra đến hàng triệu đồng.

Từ kinh-đô Cao-miên, Pnom penh tới Bokor Palace, phải chạy 4 giờ xe ô-tô (mất 180 kilomètres), con đi từ Saigon thì phải chạy những 10 giờ xe ô-tô vì đường đi mất những 420 kilomètres. Ở trong buồng này có bày trước mặt ta cái cảnh-tí nhà Bokor-Palace, ở như thật, chung quanh đều là núi cả, mà lại trông ra vịnh Xiêm-la. Khéo nhất là lại còn đang làm sang Yên điện chiếu vào nhà Bokor-Palace và núi Tượng mà khiến cho nó lẫn nhà kẻ -- liễu cả lá mấy mảnh đá khéo cắp, khéo gắn lại tỉ tỉ tuy có khéo, cũng trơ trọi như nài non bộ ở bể cạn của ta chứ gì — nhưng khờ sở ánh sáng điện, mà sinh-hoạt được, mà ta được trông thấy hai cái cảnh thiên nhiên là sang với tối, ngày trước duy chỉ có tạo-vật là có phép mầu-nhiệm làm ra được mà thôi. Thế mà đứng ở trong sở tối này được nom cả cái cảnh tăng tang giới mới hình-mình dẫn áo ngắn non đoài, thấy sáng mà vui, thấy mảnh gương đá ngậm non đoài, lòng quê lại những bâng-khuâng nên càng ngẩn lại càng phục càng giữ cho cái giống người! Tả rất nên phục cái công-trình của nhà Bokor-Palace, nhưng thiết tưởng đầu bạn tôi có nói mê cái gang-tơ cầm tú ở một góc trời Đông chăng nữa, hỏ để ai dư, lực mà đi đến được? Nhà Bokor-Palace lại còn một nhà nữa phụ thuộc vào, tức là Hôtel Ecaute để đặt tên như vậy là vì cỡ vườn khách thường ngồi ăn (Parc du Restaurant) phong-cảnh rất ngoạn mục. Những hạng khách phong-lưu, hoặc giả nặng tài thường vào ra tấp nập, có một bức ảnh chụp một con đường đẹp những ô-tô đi như trẩy hội đến Bokor-Palace.

Ta đã nói trên này rằng khu Cao-miên năm nay có một cái đặc sắc, cái đặc-sắc ấy là vô số những bức ảnh về cái di-tích cổ Đế-thiên, Đế-thích. Những bức ảnh này thực là quí báu vô cùng cho những nhà khảo-cổ làm tài liệu để mà tìm tòi tra xét. Ta đâu có đến tận-cách một nhà khảo-cổ để mà đương một việc khó khăn như thế, mà cũng dám bi-vọng lập

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

được một nhà văn-thơ, chỉ bằng ta cứ ngẫm nghĩa những hòn đá bức tường kia, thử xem cái tri thiền-cận ta nó có nảy ra được chút ánh sáng nào bỏ bớt cho cái học khiêm-khuyết của ta chăng ? Những chùa bên Cao-mên (chùa là những di-tích cổ cả, như chùa Bạc (Pagode d'Argent) trông rất lộng lẫy, ở đấy một năm đã có bảy đầu xảo do quan Kiểm-sứ Boudain chủ-trương, có một bức ảnh, như cái bè gỗ ngồn-ngang gần che cả mặt sông, trông ra giống cái cảnh ăn mặc và mũ kiểu loa kèn họ đội cũng đủ phân biệt được người Cao-mên với các dân-tộc khác ở cõi Đông Pháp, song ta cũng rất nên khảo-sát một chút về cái văn-minh Chàm là một cái văn-minh tối cổ ta phải nên biết thì mới phải.

(*Còn nữa*) L. v. P.

Giới thiệu sách mới

ĐẠI VIỆT ĐỊA ĐỨC

Sách này của cụ Cử *Lương-v Can* soạn, đặt theo lối học bắt, nói về hình thế, sơn xuyên, dân sự sản-vật và sự duyên cách từng đời về các tỉnh trong ba kỳ, ở dưới lại có bài tổng luận. Sách dày 92 trang, giá bán 0$ 30.

Sách đặt dẫu rằng sơ-lược, nhưng đặt thảo ra, có vần, có đệ, khiến cho học-trò dễ đọc và dễ nhớ, nhờ đó mà hiểu-biết được những điều cốt-yếu về địa-dư nước nhà vậy.

SỬ VIỆT-NAM

Sách này của ông giáo-học Vũ-huy-Chân soạn, đặt theo lối sử ngày thật lọc bắt, lược từ đời Hồng bàng lập quốc cho đến lúc nước Pháp cật cuộc bảo-hộ. Trên dưới có ngót ba trăm câu, mà những điều đại-cương tác-giả kể ra lược lự được hầu hết. Sách dày 20 trang, giá bán 0$ 10.

Bản-quán xin giới-thiệu cùng độc-giả chư-tôn tại cuốn sách mới ấy.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	17 độ
15 giờ	20 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 00
— nhì,	9 20
— ba,	8 35
Thóc hạng nhất,	5 40
Bắp ngô	5 40

Giá bạc — Kể từ ngày 10 Décembre 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ f. 10.

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ sáu 11 décembre hồi 5 giờ sáng, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Quinhơn và Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối hôm thứ năm 10 décembre.

Quan Toàn-quyền Varenne sắp xuống thăm thành phố Hải-phòng. — Chúng sau kỳ Hội-đồng chính-phủ ngày 18 décembre này xong, thì quan Toàn-quyền Varenne sẽ xuống thăm thành-phố Hải-phòng.

Việc ông Phan-bội Châu. — Hội-đồng bảo-hộ xét các tờ-sơ việc ông Phan-bội-Châu xin chống án thì thủ tục của hội đồng Đề-hình trước, xem ra không thấy gì là rài lệ cả, cho nên Hội-đồng bảo-hộ đã bác việc xin chống án ấy đi. Quan Thống-sứ đã đệ cả hồ-sơ lên quan Toàn-quyền xét thì ngài đã định xin án xử chung Phan, vì các án do luật Tây nghĩ tội thì án-xá phải do quan Thiêm quốc cho mới được.

* * *

Bản báo lại vừa tiếp được tờ lai cảo của phái Toàn-quyền như sau này :

Hội-đồng bảo-hộ đã bác việc xin chống án của Phan-bội-Châu, vậy cái án khổ-sai chung thân đã kết thì nay là nhất định rồi. Nhưng quan Toàn-quyền sắp xin án xá cho tội nhân, nên ngài đã ra lệnh rằng trong khi đợi lệnh của quan Giám-quốc thì không được thay đổi gì đến sự đối đãi với tội nhân.

Phàm người Annam có tâm huyết ai được tin đó cũng biết cảm ơn quan Toàn-quyền lắm.

Khuyến-khích việc tâm tang. — Các người có tên sau này đều được thưởng để khuyến khích về việc tâm tang :

Đỗ-văn-Trai, quán làng Đại-đô, huyện Bình-lục (Hà-nội), được thưởng 15$ đồng ;

Bùi-văn-Ninh, quán làng Kinh-bế, phủ Lâm-thao (Phú-thọ) được 5$;

Nguyễn-thị-Khuyến, quán làng Kinh-bế, phủ Lâm-thao (Phú-thọ) được 3$ đồng.

Các học đường nghỉ lễ Noël và lễ Nguyên-đán tây. — Về dịp lễ Noël và lễ Nguyên-đán tây tới này, các học đường được nghỉ như sau này :

Các trường Pháp

Lễ Noël. — Từ thứ năm 24 décembre đến hết ngày chủ nhật 27 décembre 1925.

Tết Nguyên đán tây. — Từ thứ năm 31 décembre 1925 đến hết ngày chủ nhật 3 Janvier 1926.

Các trường Pháp-Việt

Lễ Noël. — Ngày thứ sau 25 décembre đến hết

Tết Nguyên đán tây. — Tự thứ năm 31 décembre 1925 đến hết ngày chủ nhật 3 Janvier 1926.

Hãng tầu thủy SAUVAGE có lời bá-cáo để các quí-khách biết rằng về vụ nước cạn, giờ tầu chạy đường Tuyên Quang, Chợ Bờ lại bắt đầu từ thứ hai 30 Novembre 1925.

MỘT DỊP TỐT

Muốn bán một cái xe ô-tô Bebe Peugeot 6 H.P. còn rất tốt. Hỏi giá là 400 đồng bạc. Ai muốn mua xin hỏi lời số nhà 50 phố Boulevard Carreau.

Ngạch học-chính. — Các viên phụ biện có tên sau này, đều được thăng giáo-học thí sai tập-sự :

MM. Trần-gia-Tô ông, Lê-phan-Đang, Nguyễn-đức-Bường, Hoàng-hữu-trang, Nguyễn-xuân-Chiêm, Đỗ-xuân-Nghinh, Vũ-văn-Đào.

M. Vũ-văn-Tiếo, giáo-học thí-sai hàng sáu, trường Yên-ninh, phủ Yên-khánh (Ninh-bình), vì trễ nải công-vụ, nên phải khiển-trách.

Các viên phụ biện có tên sau này, có bằng Sơ học Pháp Việt, đều được thăng giáo học thí-sai tập-sự, kể từ ngày 1er novembre 1925,

MM. Trần-văn-Chiên, Vũ-văn-Phùng, Trịnh-cao Vân, Dương-cấp-Hoan, Nguyễn-mạnh-Quỳnh, Hoàng-bá-Bích, Lý-trần-Thông, Nguyễn-duy-Kinh, Nguyễn-ngọc-Mai, Trần-Quang, Nguyễn-hữu-Vi, Nguyễn-ngọc-Anh, Nguyễn-thọ-Dương, Dương-đình-Sao, Tô-Nhiên, Phạm-mạnh-Hương, Ng.-ông-Quyền.

Ngạch tòa sứ. — M. Văn-đức-Ngữ, thư-ký thượng-hạng hạng nhì, tại phủ thống-sứ được phép nghỉ 30 ngày.

M. Phạm-văn-Sâm, thư ký hạng tư, được nghỉ dưỡng bệnh 3 tháng.

M. Trần-phương-Thế, thư-ký hạng nhất ở Hải-dương, nay đổi đi Phúc-yên.

M. Lê-văn-Huy, thư ký hạng ba ở Phúc-yên, nay đổi đi Hà-đông.

M. Trần-đức-Nguyên, thư-ký hạng năm ở Hà-đông, nay đổi đi Yên-bái.

M. Nguyễn-đại-Bộ, thư ký hạng tư ở Yên-bái, nay đổi đi Hải-dương.

Ngạch thừa-phái. — M. Trần-huy-Bính, thừa-phái chầu Hưng-Yên, được phép nghỉ 29 ngày.

CINÉMA PATHÉ

Tuần thứ ba 11 đến thứ năm 17 Décembre 1925

LA LOUPIOTE

Hồi cuối cùng

Tuần thứ ba 14 đến thứ năm 17 décembre 1925

SECRET PROFESSIONNEL

Bộ phim-ảnh sâu đoạn rất hay

THỬ MÁY TRACTEUR LATIL

Hiệu Avat có lời kính cáo để các nhà kỹ nghệ và các nhà điền-thổ biết rằng ngày mai 11 Décembre, hồi 15 giờ, bản hiệu sẽ thử máy tracteur LATIL ngoài bãi cát, ở chỗ bến hiệu, ngoài bờ sông Cầu sang.

Monsieur Albert Ronfaut

Có lời kính-cáo để người Nam và người Khách ở Bắc-kỳ biết rằng ai có việc giao-thiệp với các tòa án-sứ việc hộ, các tòa án công-sứ các tỉnh, các sở trung-ương, nói tóm lại về tất cả các việc giao-thiệp với tòa án, và chánh-phủ ông cùng sẵn lòng giúp đỡ bảo ban.

Bắt đầu từ ngày 15 này ông tiếp khách ở nhà ông số 48 bis, phố Borgnis Desbordes, từ 8 giờ đến 11 giờ, và từ 14 giờ đến 17 giờ

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22 p. 5 Nhà-thờ

Tại *Trung-Bắc Học Hiệu* đã bắt đầu mở lớp dạy các học-sinh đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt, từ tối 1er décembre cùng các học-sinh đã có bằng ấy rồi mà muốn thi vào các trường đệ nhị cấp.

Sổ học-trò lấy vào trường cũng theo như các lớp ban ngày chỉ lấy con giới bạn thôi.

Học-phí định mỗ tháng là ba đồng. Gấy xin học gửi đến *Trung-Bắc Học Hiệu*, số 22 phố Nhà-thờ (Rue Lambloc).

Có khẩu và cậu bếp lấy tiền của chủ. — Vừa rồi M. Daron tại sở xe lửa Vân-nam, nhà số 3 phố hàng Bông thợ nhuộm bị mất trộm một món tiền là 650 đồng bạc và ba cái ngân-phiếu 1000 francs, trước chỉ ngờ cho một có khẩu trong nhà tên là Nguyễn-thị-Đợt, 17 tuổi, ăn cắp thôi, nhưng nay sở Mật-thám lại vừa tra xét ra cả tên bếp nhà ấy là tên Tạ-đăng-Trong, 25 tuổi nhà số 15 phố Nhà-thương khách cũng can vào việc ăn cắp lấy nữa.

Tên bếp lấy đã bị bắt, ba cái giấy 1000 fr. đã thấy, nhưng còn số tiền 650 đồng thì mất, không tra ra được.

Tiền tử-tuất. — Cấp 8$ tiền tử-tuất, gạo cho M. Phạm-văn-Ninh, là bố ông M. Phạm xuân-Khôi, bàn-làm-việt thị-giảng, tri-huyện hạng nhất, tạ thế ngày 20 octobre 1925.

Muốn bán một cái xe ô-tô « Renault » 6 mã-lực, ba chỗ ngồi, kiểu xe 1923 hãy còn mới, giá 800 $.

Hỏi tại trường Bảo-hộ.

MUỐN BÁN

Các thứ đồ đạc, hoặc mua cả, hoặc mua riêng từng thứ cũng được, giá rất hạ, chiều theo ai cũng mà tính rất đi chiều. Đồ bày buồng ngủ, buồng ăn, buồng tiếp, buồng ngồi chơi vân vân ..

Hỏi tại bản-quán hay ở số 11, phố Paris.

AU CINEMA TONKINOIS

13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

Một phim ảnh mỹ-thuật

LA MAISON DU MYSTERE

CHƯƠNG TRÌNH THỨ HAI

Tự ngày thứ bảy 6 đến ngày thứ hai 14 Décembre 1925

Hồi thứ sáu : La voix du sang

Hồi thứ bảy : Les caprices du destin

Hồi thứ tám : Les champs clos

Hồi thứ chín : Les compagnons de coraclin

Hồi thứ mười : Le triomphe l'amour

Chương trình đổi mới đúng 21 giờ rưỡi, đêm Thứ năm thứ bảy chủ nhật chiếu ban ngày đúng mười hai giờ chiếu.

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VA-NILLINE dùng cho các hạng bánh và kẹo.

Có nữ học-sinh lạc bữa nọ, nay đã thấy trở về. — Có nữ học-sinh 15 tuổi trường hàng Cót, nhà ở ngõ hàng Hành, bỗng dâu mất bữa nọ, mà bản-báo đã nói rằng một số báo trước, thì nay đã thấy trở về. Hỏi lại có đâu ? Ai bắt mất ? thì có bé kêu rằng bữa đó đi học về tới phố sông Tô-lịch bị một mụ già lạ mặt bắt đem về Hàm-rồng (Thanh-hóa), mất ba đêm, rồi mới buông tha lên xe lửa cho về. Cái giọng cô bé nói hơi run, mà cái lời cô bé nói có chiều lúng-túng lắm ! Lạ thay !

Chết cháy. — Đêm hôm qua, vào lúc 2 giờ sáng một người đàn bà tên là Ng.-thị-Huệ năm ở nhà thương, không rõ làm thế nào mà cháy màn bị bỏng nặng rồi chết.

Vì sắp sửa về Tây mà bán mới cái xe ô-tô « Mathis », 6 mã-lực, 2 chỗ ngồi còn-tơ, đồng-hồ, đèn xe-cua, đồ chữa chạy, giấy bảo-hiểm đến 31-7-26 mới hết hạn.

Giá 8.500 F.

Hỏi tại M. H. Nervo, 106, Rue Jules Ferry, Hanoi.

« BÁN CHỊU »

Các thứ đồ sắt dụng bạc, đủ các thứ kiểu lạ nhất, hàng kín, có combinaison, bán chịu được trả tiền làm nhiều bận. Xin mời đến xem hay là viết thư về hỏi ông « La Perle » 11 et 13, phố Trang tiền (Rue Borgni Desbordes), Hanoi.

HIỆU BÁO CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN KÊ HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Tin sau cùng

Cải văn-đề Mossoul

Hội-đồng quản-trị hội Van quốc đồng thanh ưng việc của tòa án La Haye định rằng tại bán tiết phải tuân lời của hội đồng quản-trị hội Van-quốc quyết nghị về cái văn-đề Mossoul.

Đại-biểu Thổ-nhĩ-kỳ phản kháng việc ấy, và xin đợi để nói ý kiến bản chánh phủ. Hội-đồng quản-trị tòa điện-dàm cho nước Anh và nước Thổ hợp ý nhau, nhưng không chắc nên việc.

Chiến-sự ở Syrie

Người ta có bắt được ở Damas nhiều viên-chức Thổ can về việc thông-mưu với quân khởi-nghịch.

Xử tử ở Saigon

Sáng hôm nay, hồi năm giờ đã xử tử Nguyễn-văn Giol là tội nhân can về việc lừa một bà lão, rồi dùng dao búa giết người ta, để lấy của.

(Indopacif.)

Việc mấy người Anh bị bắt ở Paris

Việc ba người Anh bị bắt ở Paris, về việc thám thính về tàu bay, làm cho dư luận ở Londres rất là náo động. Bộ ngoại giao nước Anh nói không biết truyện ấy ra làm sao, vì chỉ biết có các tin đăng trong các báo mà thôi.

(Havas)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng thành-phố. (*Tiếp theo*)

Mua một cái xe ô tô dùng vào những lúc hoạn-nạn cấp cứu

Việc mua một cái xe ô-tô để dùng vào những lúc hoạn-nạn cấp cứu, như những lúc cháy nhà, hay nạn gì khác xảy ra người bị thương, v. v. thì ban tài chánh cũng biểu đồng tình với ban sáng-tác ưng-thuận các món tiền phí-tổn ghi vào chương thứ II điều tứ 11 khoản thứ 1 ở số dự-toán.

Xe ấy sẽ để cho tất cả mọi người dùng và sẽ đặt giá cho thuê để các tư gia có việc cũng mượn được.

Đơn thỉnh cầu của sở Crédit Foncier de l'Indochine

Ngày 4 décembre mới rồi quan Đốc-lý nhận được đơn thỉnh cầu của sở Crédit Foncier de l'Indochine xin phép treo một cái bảng ở giữa cho để đề-xuất việc cho thuê mấy dãy nhà của sở ấy ở Hạ-lý. Trong đơn có hứa nếu phải tiêu tiền gì khác thì sở ấy cũng thuận. Quan Đốc-lý đọc xong bức thư của sở Crédit Foncier cho hội-đồng nghe rồi hội đồng bác việc đó.

Đặt một cái cầu cân ở chợ hàng gạo

Quan Đốc-lý ngỏ ý kiến cho hội-đồng biết rằng ở chợ hàng Gạo của thành phố còn khuyết ở đấy một điều là không có cầu cho kẻ mua người bán dùng. Cho nên ngài đã lưu ý đến muốn đặt một cái cầu cân (Pont bascule) từ 8 đến 10 tấn để cân được cả xe hai hay bốn bánh và sửa-sạt, đặt một cái cân nhỏ thế nghĩ tính cả tiền mua cân, xây nhà đặt cân và máy in giấy cân hết vào khoảng 2000 đồng. Hội-đồng bằng lòng

Nhà máy Construction Mécaniques tới mua đất của thành-phố

Ngày 14 novembre rồi máy Constructions Mécaniques hỏi mua của thành-phố một miếng đất có 2 11 ở địa bàn là 456 thước vuông. Miếng đất ấy có 46 thước bề ngắn dọc theo Cát và cách một cái ngõ thì đến đất của sở tới mua.

Cứ chiếu theo tờ-trình của quan Tổng thư ký Đông-Pháp ngày 6 Mai 19 3, khoản thứ 7 ở địa-bộ, thì đất ấy có thể bán được. Cũng ở phố ấy mà miếng đất rộng 97 thước vuông của M. Legras còn bán đến giá được 300 đồng thì miếng đất này có thể bán được 3p.50 một thước vuông cho nhà máy Construc. t o s Mécaniques. Hội-đồng ưng bản đấu giá.

Xét sổ dự toán thành-phố

M. Forest đọc tờ trình.

Sổ dự toán thành-phố về năm 1925 đã nhất định cả chi và thu là 785 000 đồng, thì thu ra tăng hơn năm ngoái là 35.000 đồng. M. Forest đọc xong tờ trình thì quan Đốc-lý xướng rành mạch từng khoản một được hội-đồng ưng thuận cả.

Xét sổ dự toán nhà cầm đồ

Ban nội-đồng trông nom nhà cầm đồ ưng thuận các khoản của quan Đốc-lý đã phác định là 37 000 đồng. Ban tài-chính xét lại cũng không thay đổi khoản nào nữa, được hội-đồng hoan-y.

Thi-hành luật lao-động tại thuộc địa

M. Feutrier đọc tờ trình.

Đại hội-đồng ngày 24 novembre giao việc đem thi-hành luật lao-động (*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

Số 348

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, liền mật truyền hiệu lệnh cho các tướng coi việc ý kế thi-hành. Đêm hôm ấy, bóng trăng lờ-mờ, sắc trời u-ám, *Sử-văn-cung* và *Tô-định* đi trước, *Tăng-mật* và *Tăng khởi* theo sau, ngựa thảo nhẹ đeo, người mặc giáp nẹ, tiếng đường kéo sang đại-trại của *Tông-giang*.

Khi sang tới nơi, bỗng thấy cửa trại vẫn ngỏ, trong trại tịnh không có một người nào, bèn là trúng kế, mới quay ngựa là về bản trại. Bỗng thấy trong chợ *Tăng-đầu* có tiếng chiêng trống vang động thì ra *Thôi thiên* đã treo tướng treo lên trên gác chuông chùa *Pháp hoa* mà khua rầm lên.

Bốn mặt lại nghe có tiếng súng nổ, quân nổi ở đâu reo hò kéo đến không biết bao nhiêu mà kể. *Lý qui*, *Phàn-thụy*, *Hung sùng* và *Lý-cần* tấy giờ đã phá sứa chân *Pháp hoa* mà xung đột tiến ra.

Bọn *Sử-văn-cung* toan chạy về trại, nhưng lạc mất đường. *Tăng* trưởng-quan thấy trong trại náo-loạn, lại nghe báo rõ quân *Lương sơn-bạc* ở hai mặt đánh vào, tức thì tự tan-tác chẳng ngại trong trại.

Tăng-mật chạy về tây trại, bị *Chu-đồng* đâm cho một ngọn giáo chết ngay. *Tăng khởi* định chạy về đông-trại, chẳng may bị ngã trong đám loạn-quân, ngựa xéo nát như ra mà chết.

Tô định liền chết cố sống chạy ra bảo-môn thì ở đấy lại có rất nhiều hầm hố, *Lỗ trí-thâm* và *Vũ-tăng* ở phía sau lưng đuổi theo để đánh ; phía trước lại gặp *Dương-chí* và *Sài-tiến*, tên bắn như mưa, thành ra *Tô-định* bị mũi tên mà chết.

Những quân mã của *Tô định* chạy theo ở phía sau, cũng hoảng-hốt bỏ sa cả xuống hầm hố, chồng-chồng chất-chất đè nhau cùng chết, không biết bao nhiêu mà kể cho cùng.

Lại nói chuyện *Sử văn-cung* may nhờ được có con ngựa *Thiên lý-mã*, đi rất mau chóng, phóng thẳng ra phía tây-môn, chạy vào trong khu rừng rậm.

Bấy giờ mây mù che tối, không sao nhận được phương-hướng, đi độ hơn hai mươi dặm, chẳng biết đấy là chỗ nào.

Bỗng nghe phía sau khu rừng, tiếng thanh-la vang động, có bốn năm trăm quân lâu-la kéo ra. Một tướng đi đầu, tay cầm ngọn côn, liền đánh ngay vào đầu chân ngựa của *Sử văn-cung* đang cưỡi.

Con ngựa *Thiên lý long-câu-mã* lấy làm thấy ngọn côn đưa ngang, tức thì nhảy vọt qua đầu mà chạy. *Sử văn cung* đang chạy, bỗng thấy mây đen ủ mịt, khí lạnh bắt-hiu, sương mù lờ mờ, gió rừng phần-phật, khắp vùng quanh mình, hình như có ám-hồn *Triều-cái* ám ảnh đâu đây.

Sử-văn cung lại quay về lối cũ, bỗng gặp *Lăng-tử Yên-thanh*, lại gặp cả *Ngọc-kỳ lân Lư tuấn-nghĩa* nữa. *Lư-tuấn-nghĩa* quát to lên một tiếng mà rằng :

— Tướng giặc này định chạy đi đâu nào !

Nói xong, liền đâm cho một ngọn giáo ngã xuống chết ngựa, rồi lấy dây thừng trói lại, giải về *Tăng-đầu-thụy* thì đã nộp *Tông-giang*. *Yên thanh* cũng đặt lấy con *Ngựa Thiên-lý long-câu-mã* đem về.

Tông-giang trông thấy, trong lòng nửa mừng nửa buồn. Trước hết hãy truyền đem *Tăng-thăng* chém đầu ngay ở chỗ ấy. Một mai nộp *Tăng*, giá trở lớn bé, đều bị giết cả. Sau nhiều vàng bạc của cải lương thực thóc gạo, đang hết lên xe để thì về *Lương-sơn bạc*, cấp phát cho các vị đầu-lĩnh trong sơn-trại và khao thưởng ba quân.

Bấy giờ *Quan thắng* đem quân đuổi đánh quân mã *Thanh-châu*, và *Hoa-anh* đem quân đuổi đánh quân mã *Lang châu*, đều đã trở về. Các vị đầu-lĩnh lớn nhỏ, không thiếu mất một người nào, lại đã lấy được con *Thiên lý long* của *chiêu dụ ngọc-sư tù-mã*.

Tông-giang truyền bỏ *Sử-văn cung* vào tù xa, rồi thu thập quân mã, rút về *Lương-sơn-bạc*. Đi qua các nơi châu huyện, tịnh không quấy nhiễu một tý gì. Khi về đến *Trang nghĩa-đường*, các vị đầu-lĩnh đến vào bái-yết ở trước linh sàng *Triều cái*.

Lâm sung nói với *Tông-giang* truyền lệnh sai *Thánh thủ thư-sinh Tiêu-nhượng* làm bài văn tế *Triều-cái*, các vị đầu-lĩnh đều lại cùng nhau phát-tang và cử ai. Đem *Sử-văn-cung* mổ bụng phanh gan để làm tế-phẩm.

Khi làm lễ tế *Triều-cái* xong, *Tông-giang* ngồi ở trong *Trung nghĩa-đường* cùng các vị đầu-lĩnh thương-nghị về việc chọn lập chủ *Lương-sơn-bạc*.

Ngô-dụng nói :

— Huynh-trưởng đứng đầu, *Lư* viên-ngoại thứ hai, còn các vị đầu-lĩnh đều theo thứ tự như cũ.

Tông-giang nói :

— Khi trước *Triều thiên-vương* có di-chúc rằng : « Hễ ai bắt được *Sử-văn cung* thì bắt cứ là người nào, cũng phải lập làm chủ *Lương sơn bạc*. Ngày nay *Lư* viên-ngoại đã bắt sống được tên đứng giặc ấy đem về đây đúng tế *Triều-thiên-vương* để báo thù xưa, thế thì *Lư* viên-ngoại thì đương đương một đứng anh-hào, không mấy người sánh kịp ; hai là *Tông-giang* này xuất-thân làm kẻ lại, phạm tội đi trốn, may nhờ có anh em giúp đỡ, được quyền tạm ngồi tôn, mà viên ngoại thì sinh trưởng ở nhà phú qui, có tiếng là kẻ hào-hiệp, cũng không mấy người sánh kịp ; ba là *Tông-giang* này văn không yên được nước, võ không phục được ai, tuy không trái nỗi con gà, lại chưa lập được chút công trạng nào, mà viên-ngoại thì sức địch muôn người, học rộng kim cổ, điều lý lại không mấy người sánh kịp nữa. Vậy ngoài đã có cái tài-đức như thế thì chính nên làm chủ sơn-trại, để sau này qui-thuận triều-đình, lập nên công nghiệp, sẽ được thăng quan tiến tước, mà khiến cho anh em ta cũng được phần vẻ-vang vậy. *Tông-giang* nay đã một lòng quyết-định, xin viên-ngoại chớ nên từ chối.

Lư-tuấn-nghĩa nọp xuống đất lạy mà thưa rằng :

— Huynh-trưởng cứ nói làm chi như thế, *Lư-tuấn-nghĩa* này thà chết không dám vâng mệnh.

Ngô dụng lại nói :

— Huynh-trưởng đừng ngại, *Lư* viên ngoại đứng thứ hai thì ai cũng đều phục. Nếu huynh-trưởng cứ chối từ mãi như thế, tôi sợ làm cho cái lòng nhiệt thành của mọi người phải ngoại lạnh mà thôi.

Nguyên *Ngô-dụng* đã liệu mất nhìn mọi người, đủ biết ý-tứ, cho nên mới nói câu ấy. Bỗng thấy *Hắc toàn-phong Lý-quí* kêu to lên rằng :

— Tôi tự *Giang-châu*, liều thân bọn thổ, theo huynh-trưởng tới đây. Thế thấy mọi người ai cũng phải nhường huynh-trưởng. Tôi đây, trời cũng phòng sẵn ! Con chỉ huynh-trưởng cứ phải nhường ai. Nếu tôi điên tiết lôi thì lại khó lòng mà giữ cho khỏi tự tiện-nát, (*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 châu-kinh
Mặt vẽ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

SỞ THU LỢI VỀ ĐƯỜNG HỎA XA ĐÔNG-PHÁP

ĐƯỜNG HỎA XA HẠT BẮC

YẾT THỊ PHÁT MẠI

Ngày thứ ba 20 décembre 1925, hồi 8 giờ, tại kho chính về các đường hỏa xa hạt Bắc, tại Hà-nội (Route mandarine) sẽ bán đấu giá vật liệu của nhà máy điện của nhà máy Hà-nội gồng-thép vật-liệu, dùng còn thừa, và các đồ-đạc bỏ loại.

Muốn biết các điều, xin hỏi thì xem giờ yết thị, hoặc hỏi người quản lý nhà kho.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiệm tạp-hóa và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện nong chu-tất, nên gửi hiệu NAM TÂN, bán sách số 84, phố Bonnal, Haiphong xin gửi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotormine

Giá 1 $ 80 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhậy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dù ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ đi thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thứ THUỐC LUGAR thì đầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

tại thuộc-địa cho ban công-tác xét, thì nay ban ấy đã xét cẩn thận, sẽ phân làm ba hạng người được hưởng quyền lợi về luật ấy là :

1° Những người Pháp ;

2° Những người ngoại-quốc và những người Á châu ngoại-quốc ;

3° Những người bản-xứ.

Về phần người Pháp thì nên thi-hành luật lao-động cũng như ở phương Âu là luật ngày 9 avril 1898, 22 mars 1902, 31 mars 1905, 12 avril 1906 và 30 décembre 1922.

Còn người ngoại-quốc thì phải thi-hành luật ấy cho những người quốc-tịch nào mà nước họ cũng có thi-hành luật ấy.

Người Á-châu ngoại-quốc thuộc phải đi làm công thì không nên cho hưởng luật ấy ; nhưng còn thuộc phải mượn người làm cho họ là những người Pháp, người ngoại-quốc được hưởng quyền-lợi luật lao-động hay người bản-xứ tài phải thi-hành theo luật ấy.

Còn đến người bản-xứ, nghĩa là người Nam mình, phải theo cái trình-độ xã-hội và phong-tục, nên ban công-tác bảo chỉ nên cho hưởng nguyên một điều luật ngày 9 avril 1898 mà thôi.

Ở dưới tờ trình có suy xét nhiều điều hơn thiệt và phúc định thế-lệ, những là bày giờ còn ở vào thời-kỳ thí-nghiệm, bước đầu này cần phải tử tốn và khôn khéo lắm mới tránh khỏi sự sai lầm với ý kiến của người đặt ra luật ở Thái-tây. Vậy thì luật 1898 chỉ nên cho người làm việc ở các nhà máy hoặc ở các xưởng thợ được hưởng mà thôi. Cách thức đại khái như sau này :

A) Lỡ xảy ra vì người làm vô ý hay bởi tại bạn bè vô ý để xảy ra ;

2° Nạn xảy ra là vì không tuân theo kỷ luật đã công yết bằng chữ Pháp và quốc-ngữ ra tại chỗ làm việc của sở ;

Theo hai điều nói trên này mà sự bằng may xảy ra nạn gì thì luật đem thi-hành tuy theo sự khám nghiệm của nhà nước định sau.

B) Tiền đền-ra làm hồn mọc :

1° Không làm việc được trong một kỳ hạn không ngoài hồn ngày được lĩnh nửa số tiền lương, nhưng kẻ bị nạn phải tuổi trung hợp cách nhà-nước hay của sở thì chủ phải chịu phí tổn ;

2° Tàn tật còn có thể làm việc được thì chủ phải chịu tiền phí tổn thuốc thang và tiền trợ-cấp nửa lương trong khi kẻ bị nạn nằm điều trị và sau cấp cho một cái vốn bằng hai phần ba tiền lương trong một năm ;

3° Tàn tật hẳn thì chủ phải chịu phí tổn thuốc thang và tiền trợ-cấp nửa lương trong khi kẻ bị nạn nằm điều trị và sau cấp cho một cái vốn bằng số tiền lương trong một năm ;

4° Chết thì người nhà được trợ-cấp một cái vốn bằng số tiền lương trong một năm của người bị rủi và 10 đồng bạc mai táng. Nhưng phải là vợ góa của người bị rủi mà lấy nhau có vào sổ giá-thú ; là con của người bị rủi chưa đến tuổi trưởng-thành thì cũng phải có giấy khai-sinh hay một án thực hợp thể-lệ ; là những người ỷ lại vào người bị rủi mà xét ra không còn chỗ nương nhờ nữa.

Cái vốn của những người tàn người làm bỏ ra để trợ cấp không nên quá 181 đồng bạc.

Đại ý muốn đem thi-hành luật lao-động ở thuộc-địa thì phải như thế ; còn những ý-kiến vụn vặt để bảo vệ quyền lợi cho người làm công và người mướn công cũng cần phải nhất định thế-lệ cho có giới-hạn và khảo sát kỹ lưỡng nữa. Sau ban công-tác xét việc này lại phải nên đặt ra một cái quỹ riêng để bảo-hiểm cho những người bị rủi mà người thuê làm công không có thể trả được các khoản tiền đền nói trên kia.

Hội-đồng xét hồi lâu, sau theo ý kiến của M. Forest là không ưng đem thi hành luật lao-động cho người bản-xứ ở Đông-pháp theo như ở bên Pháp mà để nguyên không sửa đổi lại.

Ngày hôm qua tòa Đốc-lý lại cho các báo-quán một bài nói về việc đó, xin lược dịch ra sau này :

« Sau khi đã nghe tờ trình của ban Công-tác, hội-đồng thành-phố không ưng đem thi-hành luật lao-động cho người bản-xứ ở Đông-pháp đúng như luật lao-động bên Pháp hiện đương thi-hành mà để nguyên không sửa đổi lại.

« Nhưng hội-đồng cũng không muốn trái với sự đem thi-hành luật ấy sau khi đã xét cẩn-thận về sự cần thiết và phong-tục của xứ này đối với cách thức làm ăn và những việc xảy ra bất kỳ.

« Như thế thì muốn đem thi-hành luật 1898 cần phải khảo-cứu cẩn thận lắm và phải bỏ ý kiến những nhà mượn người làm, hoặc là người Pháp, hoặc là người Nam, cho tới tình hình mới nên quyết định hẳn.

Ký tên Forest ».

Sau khi đã giải quyết xong các vấn đề rồi thì quan Đốc lý báo tin cho hội-đồng biết rằng quan Phó Toàn-quyền Robin nay sung chức Thống-sứ. Hội-đồng có nhờ quan Đốc-lý điện lên mừng ngài.

Sau cùng đến các việc vặt : M. Forest bàn việc sửa sang lại ngã-ba Sát-nt-etienne ; M. Godelu phàn nàn về khoản tiền điện, vì năm 1923 và 1924 sở máy đèn tính bằng quan, mà năm nay lại tính bằng bạc ; M. Vũ-văn-Thanh nói về việc người ta làm việc tại các công-sở không được chữa thuốc tại nhà thương thuộc địa là vì mới có đạo nghị-định của quan Thống-sứ ra đột trước. Quan Đốc-lý cắt nghĩa rằng ai hiểu như thế là lầm, và nghị-định của quan Toàn-quyền nói ở các tỉnh nào đã có nhà thương bằng tỉnh mà các viên-chức công sự tại các công sở lại không muốn điều-trị ở đấy, mà cứ đòi vào nằm ở các nhà thương binh (hôpitaux militaires) nên mới phải chỉ định rõ như thế. Còn thành-phố Haiphong là tỉnh lớn nhà thương thuộc-địa (hôpital de colonie) hiện đang sửa sang lại cho thêm to rộng ra thì tạm kô cần đề họ vào đấy chữa bệnh trong ít lâu đó thôi.

Đáng 11 giờ 15, hội-đồng giải tán.

Một bà dâm đi xe ma không nhớ số, từ phố Paul-Bert, Harmand, Jean Dupuis đến Beaumont sáng hôm nay, đánh giơi một cái đồng hồ đeo tay bằng vàng. Nếu ai bắt được thì đem lại sở nhà 50 phố Harmand, hay là nhà Banque de l'Indochine Haiphong sẽ được trọng thưởng.

Cháy. — Vào hồi sáu giờ rưỡi tối mồng 7 décembre ở xóm Lục-viễn phát hỏa tại gian nhà tranh của tên Ng-văn-Đăng 19 tuổi, gác sở máy-sợi May ngon lửa vừa bùng lên thì lán bàng bị đốt lại dập tắt được ngay thiệt hại không có gì. Người ta đồ một đứa bé con đại dột châm đóm tìm quần áo đi bèn cháy.

Việc khám sữa tươi. — Hai cái mẫu sữa tươi lấy về ngày 1er décembre đã phân chất thấy 10/0 nước lã pha vào sữa.

Mã xe đạp. — Sở máy sợi có đơn trình mất trộm một cái xe đạp vấn đề cho người tây phải đăng.

Nhẫn làm quà. — Sở Cẩm vừa làm biên-bản tên Lang-Chang và thị Lộc, hiện ở số 4 phố hàng Chai (rue des Vers blancs) Hanoi, trước có ở Hải-phòng mà khi dọn nhà đi nơi khác còn bỏ lại một đứa con gái để được 9 tháng. Nay thế thì chú thím nhẫn tâm lắm nhỉ !

NAM-ĐỊNH

Yết thị. — Quan Công-sứ Nam-định bố cáo cho nhân-dân ai nấy biết rằng : con đường số 53 từ huyện Trực-ninh đến Ngọt-kéo có cái cầu ở làng Quần-lương và Quần-lục đương giữ ra chữa thì nay chưa có thể đi xe ngựa và xe máy được.

HÀ ĐÔNG

Đám cháy ở làng Mọa. — Hồi một giờ sáng hôm kia, tại làng Mọc Quan nhân có đám cháy. Ngọn lửa bốc lên cháy mất cả thảy hai nóc nhà gạch và chín nóc nhà tranh, thì hại tới linh tám ngàn bạc, nhưng may không việc gì đến người cả.

PHÚ THỌ

Một ông quan biết cải nghĩa-vụ làm phụ-mẫu dân. — Mới đây ở hạt Thanh-sơn có một người bị cáo về tội ăn cắp. Ông Châu sở tại liền bắt tống giam thế nào để người ấy chết. Quan châu mà dám tự tiện tống giam đã là một điều lỗi, vậy mà khi người bị cáo ấy chết, lại đem chôn vụng để giấu cái tội mình đi thì lỗi lại càng nặng hơn nữa. Hiện nay quan trên và tòa án Hanoi còn đương xét việc ấy.

Ông châu này có lẽ vì không biết việc quan hơn là vì tàn ác mà để người bị giam chết.

BẮC-NINH

Mở trường dạy thư ký và thủ-quỹ. — Hồi 8 giờ sáng hôm thứ sau vừa rồi, đã bắt đầu dạy những tư-ký và thủ quỹ các làng nhà quê tại đình làng Yên-thượng và đình làng Yên-hạ.

Ô-tô đụng vào tường — Chiều hôm thứ ba vừa rồi, một cái ô-tô chở hai bà khách ở Hanoi về đi đến đầu nhà bạc, không biết người cầm máy vô ý thế nào mà cỗ ô-tô đụng đổ một bức tường của nhà kho bạc.

Ăn cắp tóc ? — Chiều hôm thứ hai vừa rồi, thấy một cậu linh lệ giải đưa con gái độ 15, 16 tuổi và một người đàn bà già vào ngục-thất, vừa đi vừa kêu khóc mẹ ơi !!! mẹ !!! lo cho con về — Con ơi !!! con ! nhà rách vách nát quần áo không có mà mong lấy gì mà lo, con ơi !!! là con ơi !!!

Sau hỏi ra mới biết rằng : vì có mấy người lái buôn tóc đến ngỏ trọ ở nhà thị Thái, phố làng Ái-mộ (Gia lâm), không biết hiềm-thù nhau ra sao chả thâm tâm Lục ngỏ dạy thì tên Lê-v-Duật kêu mất 44 đồng, rồi đến tr nh ông Cầm đến khám, thì thấy tên Quân có 40 đồng, rồi ông Cầm cho giải cả đến huyện sở tại. Ở g huyện xét giải tên Quân lên tòa án linh tống giam. Sau lại có tin rằng : thị Cát người làng Á-mộ lấy đi bán rau bắt được tiền, nên ông huyện đến nhà nó xét hỏi thì nó rưng rưng : « nó đi bán rau mượn thấy một gói giấy vải ở bờ ao rau, nó mang về để ở nhà, nay xin đưa giả cả ». nhưng chỉ có 300 đồng. Nên ông huyện cho giải cả lên tòa án tỉnh. Quan dự-thẩm hỏi thì nó nói là nó bắt được có thế thôi, nhưng từ theo lời người lái buôn trên bắt phải giả 140 đồng nữa, không thì bị tù. Nó sợ hãi phải kêu xin bắt mẹ nó đền để trả cho nó. Song mẹ nó cũng nói con nó bắt được cũng không nói cho nó biết, mà cũng không đưa cho nó đồng nào, và nhà nó cũng túng không lấy gì mà đền được. Thế là hai mẹ con càng bị tống giam để đợi xét.

Thiều-Quang lại cảo.

UÔNG-BÍ (Quảng-yên)

Việc chết người ở mỏ Uông-bí. — Mấy kỳ báo trước bản-quán đã thuật qua việc quả nổ ở gần mỏ Uông-bí, 1 người phu chết và 3 người bị thương nặng. Từ đó tới nay, quan trên cũng chưa xét rõ ra manh mối, nhưng chỉ b ết rằng chất nổ đó là một cái cốt min (dynamite) bỏ vào một gói hộp biscuit cũ. Còn một gói hộp có đất thấp đèn (carbure). Đất ấy mới cháy lên, làm cho cốt min nổ. Người ta đoán rằng : từng bỏi thì l ần chỉ đây nên mới nên nỗi này. Một người Khách bị ngờ, phải tống giam. Người bị hại mới ở vùng Nam lại, không có thân nên chưa rõ tên tuổi và quan chỉ ở đâu.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Giấy thông-đạt về việc định ngày họp Đại Hội-đồng thường-niên ngày 20 décembre 1925

Theo tờ thông-đạt ngày 21 novembre 1925, chúng tôi phải hoãn đại Hội đồng thường niên ngày 23 November lại vì hai ông Kiểm khán chưa gửi tờ trình lại. Hôm 25 giờ trưa hôm 24 novembre 1925, chúng tôi đã nhận được tờ trình ấy rồi vậy hội đồng quản trị chúng tôi có lời kính đại để các cổ đông đã đến cả cổ phần trong Hội Sán-nhiên-đài biết rằng đồng, 1 giờ chiều hôm chủ nhật 20 décembre 1925 này, tại sân quần bò lại họp Đại hội đồng thường niên ở tại nhà 1191, số 18 Ngọc hàng Ma Mây tỉnh Hanoi.

Các việc sẽ bàn hôm ấy định như sau này :

1. Nghe tờ trình của Hội đồng quản-trị (Conseil d'administration).
2. Nghe tờ trình của các ông kiểm-khán (Commissaires-Censeurs).
3. Duyệt y tờ trình của Hội đồng quản-trị và tờ trình của các ông Kiểm khán, về khoản 15 tài (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 25 đến 30 Avril 1925.
4. Duyệt y các công việc của Hội-đồng quản-trị làm từ 1er Mai 1924 đến 30 Avril 1925.
5. Định việc chia lãi.
6. Định đồng tiền bồi-t thưởng cho 31 cổ-phần.
7. Bỏ thăm bầu điều-tra-viên Hội.
8. Bầu lại Hội đồng quản-trị về năm 1925-1926 và định lương thưởng.
10. Các việc vặt.

Hội đồng quản trị
kính đạt.

Tối thứ năm 10 Decembre 1925

NGỌC HOA PHẠM-TAI

Giữ cẩu đồng tích đồng sàng.
Chữ trinh đâu đục nhà vàng chưa cân.

Tối thứ sáu 11 Decembre 1925

TIỀN VẠN LỊCH
CHỨC CẬU TẠO

Ngọc đầu cài phận ngu dân.
Quan sang vợ đẹp ấy phần giời cho.

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Giảm giá 20 %

Banh xe cao-su (sam lốp) banh sắt, đồ chơi trẻ con, jantes aluminium, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su.

Hàng thực tốt
giá thực rẻ

Xin kể thách hàng có xin mới đến hiệu
BÌNH-LONG, 90 phố Mã-Mây, Hanoi.

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKINOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin tem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Chiếu mọ đơi được phòng của MONTÈS gọi ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phòng chế-dùng để bổ thanh-giá.

Khâm thử.

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng :

以 嘉 有 批 啓 后
疾 樂 製 知 之
愛 者 補 得 年
情 其 強 製 五
其 味 精 者 月
此 而 神 試 大
而 尚 之 有 制
內 能 用 驗 七
閣 資 其 顯 品
奉 其 功 著 內
主 允 效 賞 閣
旨 宜 者 賚 奉

» Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

THU NỬA TIỀN

XIÊC LONG TIÊN

Ở ngay trước cửa trường Hội chợ Hanoi

Kính trình các quý khách biết cho rằng :

Bản xiếc chỉ còn diễn tại Hanoi đến chủ nhật 13 Decembre này rồi dọn đi nơi khác.

Vậy bắt đầu từ hôm 10 Decembre này trở đi ngày nào cũng xin thay đổi và thêm nhiều trò mới (Trương trình đặc biệt) quán áo kiểu là trong rất ngoạn mục.

Thứ năm và chủ nhật có diễn ban ngày từ 3 giờ chiều. Thế là chỉ còn có năm hôm nữa mà thôi nên hẵn xiếc nhất định bỏi nào cũng thu có nửa tiền để tỏ lòng cảm tạ các Quý khách đã chiếu cố.

XIÊC LONG-TIÊN Kính-cáo

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

Từ ngày thứ hai 7 đến thứ bảy 12 Décembre

ĐỒ TRẮNG — MŨ MÙA RÉT — GIẦY DÉP

Vải Calicot, hiệu G. M. R.	*Một thước* :	5 fr. 50
Vải Percale fine, khổ 80 c/m.		6 fr. 50
Áo Burnous gió des Pyrénées blanc, mép thêu, mũ lót.		60 fr. 00
Áo Burnous, sạch xanh và đỏ.		35 fr. 00
Khăn choàng tua đen, dùng cho các bà, có tua 120 × 120.		80 fr. 00
Bít tất tơ nhỏ mắt, sắc đẹp. Đặc biệt.	18 fr. và	16 fr. 00
Bít tất vải.		12 fr. 90
Giầy trẻ con đủ hạng lớn bé đa dề.	60, 45, 40 và	30 fr. 00

TÉLÉPHONE N° 126 — ADRESSE TÉLÉGRAPHIQUE MAGASINRÉUNIS — ADRESSE POSTALE N° 40

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

LẠNG SƠN

Thuyên-chuyển. — M. Nguyễn bảo Khang làm việc ở nhà thương được hai năm vừa mới đổi về làm ở nhà thương bảo-hộ Haiol. M. Khang là người ôn-hòa ử tế, đối với anh em ai cũng có lòng mến tiếc. ông lại có chân hội đá-bóng «Le sementa» nữa, nay đi nơi khác hội lại khuyết mất một tay đăng lực, thật là đáng tiếc.

Thuận-phong lại cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Cháy to. — Tối ngày 6 décembre này tại làng Văn-tập, tổng Đại-hải, p. à Thiệu-hóa, có phát hỏa cháy cả một xóm, mất 59 nóc nhà, toàn nhà gỗ lợp tranh cả. Thiệt hại cũng khá, vì mới gặt hái về, nhà nào cũng có ít nhiều thóc. Phải mất ba nhà hại to vì nhà nhiều ruộng mới gặt xong có bao nhiêu thóc bị cháy hết sạch.

Phát hỏa tại một nhà kia, có hai bố con, nhân gặt hái xong bèn làm thịt một con chó ăn cho bõ công khó nhọc, bữa sáng ăn xong rồi, còn một mẹng thịt chó trên để dành bữa chiều, thẳng may bị con mèo cắp mất, khi ấy hai bố con mới thắp đèn đi tìm quanh cả trong nhà ngoài sân, nhưng nhà lại nhiều rơm rạ, vô ý thế nào để tàn đèn rơi vào đống rơm lúc nào không biết, đến khi lửa cháy to bốc lên mái nhà thì mới hết, khi ấy hỏ toán lên thì đã muộn rồi. Nhà quê hay ở liền-bích với nhau, vả lại cách chữa lại không biết, không dám giữ đứt khúc, cháy đến đâu chữa đến đấy, nên tránh ra cả xóm bị ra do. Những nhà mất nhiều coi bộ lại không khổ sở bằng những nhà mất ít. Vì mất ít nhưng cơ-nghiệp có thể, nay mất cả không biết lấy gì mà hộ khẩu cho đến mùa sau. Tội nghiệp!

QUẢNG BÌNH

Cuộc nói chuyện hàng tháng ở hội Quảng trị. — Hồi 19 giờ ngày 2 tháng Décembre nầy, ở hội Quảng-trị có mở cuộc nói chuyện do ông giáo học Đào-duy Anh đứng lên nói về địa thế, khí hậu, phong-tục và chính-trị của nước Nhật-bản. Ông kết-luận rằng cái nguyên-nhân mà nước Nhật sở dĩ trở nên một nước giàu-mạnh là nhờ cái lòng thiết-thành ái-quốc của nhân-dân; và nước Nhật sớm biết mở rộng đường ngoại-giao để học khôn-khéo của người mà tự-trị lấy nước, chứ không giữ thói bế-quan tỏa cảng nên mới được thế.

Nghỉ bệnh. — Quan Tuần-phủ Khôn-tam-lữ đã được nghỉ giả-hạn hai tháng về dưỡng bệnh ở quí-quán (Nam-định).

Quan Án-sát Ứng-Bình và Lãnh-binh Trần-thành-Tín thời hội-đồng quyền chuẩn Tuần-phủ quan phòng

THỪA-THIÊN

Cải-chính. — Trong một số báo trước mục thời-sự tỉnh Thừa-thiên có rằng rằng «ô-tô quan Công-sứ Tourane ở Hàn ra Huế khi chạy qua địa phận làng Lập-yên thời va hải một người...» Việc ấy nguyên là bởi đó ô-tô quan Công-sứ Thừa-thiên từ Hàn ra Huế khi đến địa phận Lập-yên trời đã gần tối, thấy bên đường có một người mang một cái tơi năm mà trần trở rên-siết ra bộ đau ốm cực khổ lắm, và giữa chỗ ấy là một nơi trường vắng quảng dài hang heo ở cọp. Cho nên quan Công-sứ phải đứng lại khám nghiệm rồi kíp trở ra đến huyện Phú-lộc thì sức cho ông Huyện phải lập tức thân hành đến liệu lý kẻo chậm ra thời thiệt mất một mạng người, ông Huyện đến khám thời quả thiệt là một người đi lỡ đường mà bị trúng phong bất tỉnh nhân sự thì đã cho về hàng ấy, bắt họ hấp uống thuốc hàng hơi khỏe, rồi đến mai lại cho lên bệnh viện Huế.

Trung Bắc kỳ Lâm sản Công-ty

(Ngang Bảo-đại, Bùng Phố-mỹ, Hưng-Hóa-quang)
Cư-ánh sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HÀ-CƯƠNG, tất cả tiếng với cây từ 5 lóc trở lên để làm cột nhà. RỪNG, NÚA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có sưởng tại Đáp-cầu, Yên viên, Đô-xá.

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, *vân vân...*

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

TRONG LÚC SẢN DỤC

Đàn bà vì khi sản-dục đau-đớn một nhọc mà yếu người đi. Huyết ra mất nhiều, thành ra ít đi và suy đi. Nhưng mà dưa con mới đẻ con phải nhờ mẹ dưỡng-dục lâu, thì bấy giờ mẹ càng phải bồi-bổ cho tốt huyết, cho nhiều huyết. Muốn bổ huyết cho mạnh người, để có sữa tốt mà nuôi con, thì nên uống thuốc PILULES-PINK. Thuốc ấy sinh huyết mau lắm, rồi lại làm cho sữa cũng tốt và nhiều. Đứa trẻ đã nhờ công mẹ sinh thành, lại được bú sữa tốt mà sinh sức lực, để là con thành-phục cả đời của mẹ hết đem ta đó.

Thuốc PILULES-PINK này hàng thuốc nào cũng có bán

Nhà Bản-đồ «TÂM TÂM» ở Hà-nội, ở phố Hàng Bông. Chủ-nhật, thứ năm mở cửa có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xương dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ khó ngon, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Bà chuông, Hanoi

Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh sao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ

Rượu bổ của ông Bác-sĩ J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải tốn kém và lại chóng khỏi nữa

Giá bán: 2$25 một chai lớn
1.20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của chúng ta: ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh tưởi thì nào cũng ra thì người khỏe con có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống để tiêu, khỏe mạnh là lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
2056

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra các phổi làm cho hay ho vật nặng thuốc này rất dễ, vì có một thứ thơm không có lợm giọng bao giờ!

Hai thuốc này có hội-đồng của quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, *vân vân...*

Thứ thuốc này hay, nên tán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI

C. J. BONNET

là hiệu to lừa tốt hơn cả

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:

NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais 6
HANOI

Hàng rất mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt.

2026

Cần người thợ sơn xe auto thực khéo

HỎI TẠI:

GARAGE BOBILLOT

7, Bd Bobillot — HANOI

(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy mới số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . . *Giá:* **1$25**
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* . . . . . *Giá:* **1.25**

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giúp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF BIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc. (Ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . .* *Giá:* **1$20**

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Một lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá:* **1$25.**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc làm cho
dễ tiêu,
khỏi ho và khỏi ngứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả.

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền,
HANOI

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

SỮA BÒ HIỆU BERNA

là
thứ đồ ăn nhứt bổ
cho người lớn
và trẻ-con.

Sữa nguyên-chất làm tại xứ Thụy-sĩ

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến thủy, Thanh-hóa, Vinh, Faifoo, Tourane, Huế, Quinhơn, Nhatrang, Đồng hới, Thuận, Saigon, Pnom-Penh.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)